

УДК 658.14.:330.142.26

МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ АНАЛІЗУ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. Л.М. Фіщенко, гр. БФ2-12

Наук.керівник доц. Н.В. Чаленко

Київський національний університет технологій та дизайну

Важливе місце у майні підприємства займає оборотний капітал - частина капіталу, вкладена у поточні активи, яка забезпечує безперервний процес виробництва та реалізації продукції. Оборотний капітал підприємства представляє собою економічну категорію, у якій переплітається безліч теоретичних і практичних аспектів. Серед них дуже важливими є питання про сутність, функції та джерела формування оборотного капіталу.

Оборотний капітал можна визначити як грошові кошти, авансовані в оборотні виробничі фонди і фонди обігу. Однією з умов безперервності виробництва є постійне оновлення засобів виробництва. У свою чергу, це визначає безперервність руху самих засобів виробництва, який відбувається у вигляді їх кругообігу.

Рациональне розміщення оборотних коштів як складова управління оборотним капіталом має певні особливості не лише в різних галузях, а навіть і на різних підприємствах однієї галузі. Визначальними тут є такі чинники: вид господарської діяльності; обсяг виробництва; рівень технології та організації виробництва; термін виробничого циклу; система постачання необхідних товарно-матеріальних цінностей і реалізації продукції та ін. Точний розрахунок потреби підприємства в оборотних коштах необхідно вести з розрахунку часу перебування оборотних коштів у сфері виробництва й у сфері обігу, що залежить від перерахованих вище факторів.

Актуальним є питання нормування оборотних коштів. Загальні нормативи власних оборотних коштів визначаються в розмірі їхньої мінімальної потреби для утворення необхідних для виконання планів виробництва й реалізації продукції запасів сировини, матеріалів, палива, малоцінних і швидкозношуваних предметів, незавершеного виробництва, продукції (товарів), витрат майбутніх періодів, а також для здійснення розрахунків у встановлений термін.

У цілому проведення аналізу оборотного капіталу повинно давати можливість якісно оцінювати управлінські рішення, визначати вичерпність та достовірність інформаційного забезпечення для їх обґрунтування, виявляти можливість реалізації та оцінювати ризик реалізації того чи іншого оперативного управлінського рішення.

У процесі діагностики оборотних активів варто застосовувати як формалізовані, так і неформалізовані методи. До формалізованих методів належать: факторний (застосовується у процесі визначення впливу факторів на зміну вартості оборотних активів та ефективності їх використання), математичний (застосовується у процесі використання прийомів елімінування для визначення кількісного впливу факторів на коефіцієнти оборотності оборотних активів), статистичний (використовується кореляційно-регресійний аналіз для прогнозування майбутніх обсягів оборотних активів та показників ефективності їх використання), стратегічний (АВС-аналіз, бенчмаркінг), фінансово-економічний (розрахунок коефіцієнтів ділової активності), економіко-математичне моделювання (застосовується при побудові моделей планування оборотних активів на основі якісної діагностики їх обсягу та складу). Неформалізовані методи носять суб'єктивний характер і побудовані на логічному мисленні та творчому підході особи, що здійснює діагностику. До неформалізованих методів належать експертний, соціологічний, морфологічний, рейтинговий, моніторинг, логічне моделювання, фундаментальний. Основними джерелами інформації для діагностики оборотних активів є фінансова звітність підприємства (баланс, звіт про фінансові результати, примітки до фінансової звітності) і бухгалтерські документи, у яких відображається надходження та використання (переведення у виробництво) запасів, наявність, списання та погашення дебіторської заборгованості.